

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taimiaineistolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taimiaineistolain muuttamisesta (HE 49/2020 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Pirjo Tomperi, maa- ja metsätalousministeriö (etäkuuleminen)
- lakimies Salla Niemi-Konkari, Ruokavirasto (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry
- Kauppapuutarhaliitto ry
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi taimiaineistolakia. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön siemenissä ja muussa kasvien lisäysaineistossa olevista kasvintuhoojista annettu komission täytäntöönpanodirektiivi. Samalla lakiin tehtäisiin muutokset, jotka johtuvat Euroopan unionin kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä annetusta asetuksesta. Lakiin tehtäisiin myös eräitä teknisluonteisia tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.5.2020.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että taimiaineistolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös anonymistä näytteenotosta etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavasta lisäys- ja taimiaineistosta. Valiokunta pitää ehdotusta tarpeellisena. Etämyynnin osuus kaupankäynnistä on lisääntynyt mui-

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2020 vp

den toimialojen tapaan myös kasvintuotannossa. Etämyynnin valvonta ja etenkin edustavan näytteen saaminen ovat etämyynnin erityispiirteiden vuoksi haastavia. Viranomaisen tulee kuitenkin voida valvoa etäviestintävälineiden avulla tapahtuvaa markkinointia yhtä lailla kuin perinteistä markkinointiakin, ja valvonnan kohdentamista tulee arvioida riskiperusteisesti. Valiokunta pitää tärkeänä, että etämyynnin valvontaa kehitetään laajemminkin ja myös yhteistyössä muiden keskuhallinnon viranomaisten kanssa.

Valiokunta toteaa siltä osin kuin esitykseen sisältyy muita sisällöllisiä muutoksia voimassa olevaan lakiin, että lain 3 a §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös tietojen poistamisesta rekisteristä myös tilanteessa, jossa toimijan toiminta olisi tosiasiallisesti loppunut. Valiokunnalle toimitetun selvityksen mukaan toiminnan loppuminen varmistetaan käytännössä ensisijaisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä, minkä jälkeen toimijaan otetaan yhteyttä joko kirjeitse tai joissakin tapauksissa ensisijaisesti puhelimitse. Jos ei saada vastausta, toimijaa tai esimerkiksi perikunnan edustajaa yritetään tavoittaa vielä puhelimitse. Valiokunta pitää tärkeänä, että toimijaa ei poisteta rekisteristä ennen kuin toiminnan loppuminen on asianmukaisesti varmistettu.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan lisättäväksi muun ohella 15 a §, jonka mukaan automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty päätös sekä asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat voitaisiin allekirjoittaa koneellisesti. Koneellisen allekirjoituksen käyttäminen on yksinkertaisempi menettely kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu asiakirjan sähköinen allekirjoittaminen. Valiokunta toteaa, että myös muunlainen allekirjoittamistapa kuin sähköinen allekirjoittaminen on riittävä, kunhan asiakirjan alkuperäisyydestä ja eheydestä voidaan varmistua. Alkuperäisyydellä tarkoitetaan allekirjoittajan henkilöllisyyden tunnistamista ja eheydellä asiakirjan muuttumattomuutta. Koneellisesta allekirjoituksesta on jo säädetty kasvinterveyslaissa (1110/2019) ja siemenlaissa (600/2019). Menettelytapojen yhdenmukaisuuden vuoksi on tarpeen, että myös taimiaineistolain mukaiset päätökset ja asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että vakavasti toimijan oikeuksiin puuttuvien päätösten ja asiakirjojen kohdalla koneellista allekirjoitusta ei käytetä.

Valiokunta korostaa, että lain säännösten toimeenpano ei saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 49/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2020 vp

Helsingissä 28.5.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Juha Pylväs kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius